

Reakcia občanov na dezinformácie

Debunking Handbook 2020 (Príručka pre vyvracanie dezinformácií 2020), Rules of engagement for handling disinformation (Pravidlá nakladania s dezinformáciami), a publikácia 7 ways to protect yourself against misinformation (7 spôsobov ako sa chrániť pre misinformáciami) (ktorú publikovala vysoká škola Arizona State University) obsahujú užitočné praktické tipy, ako bojovať s dezinformáciami.

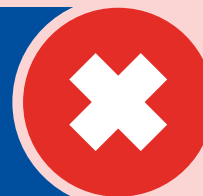
References:

¹ The Debunking Handbook 2020
<https://skepticalscience.com/docs/DebunkingHandbook2020.pdf>

² Rules of Engagement for Handling Disinformation - 2022 edition
<https://ec.europa.eu/eurostat/documents/3859598/14279253/KS-GQ-22-003-EN-N.pdf/d0017a54-e394-3887-d4ce-875aea0606fe?t=1643963795410>

³ <https://news.asu.edu/20200407-solutions-7-ways-protect-yourself-against-misinformation>

ČO NEROBIŤ

Nekomunikujete so širiteľmi dezinformácií priamo, napr. na sociálnych sieťach

tým sa stávate zraniteľnými voči protiútokom, ako sú obvinenia zo šírenia „falošných správ,“ čo môže vyprovokovať ešte viac útokov.

Nereprodukuje dezinformačný obsah („mýtus“) ani takýto obsah neoznačujete za dezinformačný kým nedôjde k poskytnutiu pravdivých informácií a správnych údajov

môže to byť zámerne zneužitie resp. interpretované ako potvrdenie správnosti dezinformácie, čím sa môže znížiť sila a účinnosť objektívnych faktov, argumentov a postojov.

V prípade zavalenia negatívnymi útokmi sa s otvoreným dištancovaním od naratívov dezinformátora neponáhľajte

namiesto toho starostlivo naplánujte ďalšie kroky formulovaním dôveryhodných odpovedí, dôkladne podložených dôkazmi.

Neuvádzajte priamo dezinformačné správy/ meno ich širiteľa keď to nie je potrebné.

Nebojte sa dezinformácie vyvracať

neexistujú dôkazy, že vyvracanie dezinformácií sa obráti proti vám, s výnimkou určitých limitovaných prípadov, keď je sponchybený svetonázor ľudí.

ČO ROBIŤ

Venujte pozornosť tomu, odkiaľ správy pochádzajú

ak pochádzajú zo sociálnych médií (Facebook, Instagram alebo X), uvedomte si, že nemusia byť pravdivé. Položte si otázku: „Od koho to pochádza a aké je pozadie?“ Ak článok, ktorý čítate, obsahuje obvinenia, spýtajte sa sami seba: „Komu to prospieje? Čo je základným východiskovým materiálom?“

Ak získate informácie zo sociálnych médií, overte si pôvodný zdroj

skontrolujte, či ide o overený mediálny zdroj. Dôveryhodní ľudia zvyčajne uvádzajú informácie pod svojím menom, aby posilnili svoju dôveryhodnosť. Zapájajte sa do diskusií len na „bezpečných platformách“ s overenými účtami a dôveryhodnými účtami.

V rámci spravodajských článkov skúmajte zdroje informácií a spôsob, akým sa s nimi zaobchádza a ako sa na ne odkazuje

novinári, ktorí pracujú pre tradičné spravodajské agentúry, poznajú podľa etického kódexu novinára a svoje zdroje si overujú. Je vhodné byť skeptický voči článkom, ktoré sú založené len na anonymných zdrojoch a nie sú nijako preukázané.

Nečítajte len titulky

je dôležité prečítať si celý článok, pretože titulky sú často zavádzajúce a nemajú za cieľ vás informovať. Účelom titulku je, aby ste klikli na odkaz alebo si kúpili noviny.

Získajte správy z rôznych zdrojov

správnosť prečítanej informácie je potvrdte ďalšími zdrojmi.

ČO ROBIŤ

Sledujte svoje emocionálne reakcie

ak je vaša reakcia po prečítaní niečoho extrémne emotívna – t.j. je ňou napr. rozhorčenie alebo nefalšovaná radosť, je to jasný indikátor toho, že by ste si mali potvrdiť správnosť prečítanej informácie ďalšími zdrojmi. Mnohé príklady dezinformácií nemajú za cieľ informovať, ale skôr aktivovať silnú reakciu hnevu alebo strachu.

Keď vidíte, že členovia vašich komunít zdieľajú dezinformácie, opravte ich láskavým spôsobom bez toho, aby ste urážali ich inteligenciu

ak sa ľudia cítia urazení, môžu reagovať s odporom alebo na vás zaútočiť, a môžu byť z princípu o to viac presvedčení o pravdivosti dezinformačného príbehu.

Ak sa rozhodnete reagovať na dezinformácie, použite jednoduchý a zrozumiteľný jazyk

majte na pamäti, že môžu existovať ľudia, ktorí nemajú veľké znalosti v danej oblasti alebo ktorí čítaniu vašej reakcie možno nebudú venovať veľa času.

Používajte proaktívnu, pozitívnu komunikáciu, buďte priami a struční

pri vyvracaní dezinformácií sa vyhnite zdôrazňovaniu nepravdivých tvrdení. Vysvetľovanie, prečo sú dezinformácie nesprávne, je účinnejšie, ako len označovanie informácií za nepravdivé.

Povzbudzujte členov svojich online komunít, aby reagovali na dezinformácie

opravy od používateľov, a algoritmov (napr. odporúčanie súvisiacich článkov, ktoré obsahujú opravu) môžu byť účinné v tom, aby v reakcii na dezinformácie bolo ich nesprávne vnímanie zo strany komunít menej časté.

Podporujte členov svojich komunít v kritickom hodnotení obsahu, ktorý vidia online

zdieľajte tieto tipy ďalej a pripomínajte ľuďom, že dezinformácie existujú vo všetkých sociálnych médiách.

Používajte platformy na overovanie / kontrolu správnosti faktov.

Používajte nástroje na odhalovanie dezinformácií a sledujte zmienky o danom pojme alebo téme

tieto nástroje môžu tiež pomôcť identifikovať podporovateľov, ktorí majú vplyv vo svojich online komunitách.

Očakávajte, že sa opäť objaví ten istý dezinformačný príbeh

dezinformácie sa často objavujú opakovaním a treba ich vytrvale vyvracať.

